

І. Д. Гамкало

Проваторов Геннадій Пантелеймонович

ПРОВАТОРОВ Геннадій Пантелеймонович (справж. — Прошкін; 11. 03. 1929, Москва — 04. 05. 2010, Мінськ, похований у Москві) — диригент, педагог. Професор (1985). Народний артист РРФСР (1981). Лауреат Українського республіканського конкурсу диригентів (Дніпропетровськ, нині Дніпро, 1959). Державна премія Білорусі (2009). Закінчив Московську консерваторію (1952; кл. фортепіано О. Гольденвейзера; 1956, кл. диригування О. Гаука, К. Кондрашина). 1950—54 — викладач Інституту військових диригентів (Москва) і концертмейстер Московської філармонії. 1955—57 — диригент симфонічного оркестру Московської філармонії. 1957—58 — головний диригент симфонічних оркестрів Харківської, 1958—61 — Дніпропетровської (нині Дніпро) філармоній. Від 1961 — диригент Музичного театру імені К. Станіславського й В. Немировича-Данченка (1-е виконання опери «Катерина Ізмайлова» Д. Шостаковича, запис 1963 отримав Гран-Прів Парижі, 1966), диригент-стажист Великого театру у Москві. 1965—68 — головний диригент Одеського театру опери та балету; 1968—71 — Ленінградського малого театру опери та балету (нині Михайлівський, Санкт-Петербург). 1971—81 — головний диригент Куйбишевської філармонії (нині Самара, РФ). Від 1981 — гастролуючий диригент; 1984—89 — головний диригент Державного театру опери та балету Білорусі (Мінськ), з яким підтримував контакти і пізніше: постановки білоруських авторів — опери «Візит дами» С. Кортеса (1995), балету «Страсті» А. Мдівані (1996, Державна премія Білорусі), а також опери «Хованщина» М. Мусоргського (2003). Від 1989 очолював Московський експериментальний музичний театр при СК СРСР. 1998—99 — головний

диригент Державного симфонічного оркестру Білорусі, згодом оркестру Білоруського радіо. Почесний голова Асоціації оперно-симфонічних диригентів Білорусі (2009). Від 1985 (з перервою) викладав у Білоруській академії музики (усі — Мінськ). Популяризував оперну і симфонічну музику, був диригентом високого професіоналізму, глибокої музикальності, переконливої і емоційної інтерпретації, знавцем світової музики. Серед театральних постановок — опери «Дон Карлос» Дж. Верді, «Бенвенуто Челліні» Г. Берліоза, «Турандот» Дж. Пуччіні, балети «Весна священна», «Жар-Птиця», «Петрушка» І. Стравинського. Симфонічний репертуар П. — симфонії А. Брукнера, Д. Шостаковича, Г. Малера, «Прометей» О. Скребіна, а також твори українських авторів (зокрема провів авторський концерт А. Штогаренка). Гастролі у Великій Британії, Німеччині, Польщі, Нідерландах, Іспанії, Югославії, Японії, Китаї. Записав також оперу «Опричник» П. Чайковського (Москва, 1980), фільм-оперу «Князь Ігор» О. Бородіна у постановці Ленінградського театру опери та балету (нині Маріїнський) у 1969 з участю В. Кіняєва (Князь Ігор), Т. Милашкіної (Ярославна), В. Норейки (Володимир Ігорович), Є. Нестеренка (Кончак).

Рекомендована література

1. Богданов-Березовский В. Мастермузыкальногоспектакля // Советская музыка. 1970. № 7;
2. Колодний С. Диригує Проваторов // Музикознавство Дніпропетровська. Вип. 1. Дн., 2002.

Бібліографічний опис:

Проваторов Геннадій Пантелеймонович / І. Д. Гамкало // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-885194>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).